

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не воведем милої і віри не воведем, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Патентовані рускі послі і без патенту.

(+) До ради державної вийшло 8 руских послів, а іменно чотирох на основі консолідації Русской Ради з Народною Радою і Народним Комітетом (Романчук, Кос, Яворський і Король), трех на основі програми Барвіньського (Барвіньский, Гладішовский і Мандичевский) і один кандидуваний на власну руку (Довжанський) — отже взагалі о одного менше, як в попередній сесії. В Буковині стан остав як давнійше, то є двох послів (Василько і Пігуляк). Разом отже вийшло 10 руских послів до ради державної з Галичини і Буковини.

По переведеню виборів можна було нераз почути думку, що тепер вже чей всі рускі послі утворять один клуб і тим самим досягнуть якоесь значінє. Ми однак, знаючи змаганя консолідації, не вірим в се, бо наша консолідація не змагала ніколи щиро до з'єдиненя руских сил, але завдячуючи свою головну підпору москвофілам, виставляла патенти на рускість лише тим, що їй безуслівно піддали ся, а рішучо і завзято виключала всіх, що стоять непохитно на становищі народовецькім. Тимто головна боротьба консолідації була звернена від часу її заснованя проти п. Барвіньського і его сторонників, так само при теперішних виборах до ради державної розвинула консолідація москвофілско-радикальна проти п. Барвіньського, а по виборах розпочали ся з того боку пильні заходи, щоби его відокремити і тим способом показати світови, що він стоїть один як палець. Се-ж звичайно так трублять на весь світ консолідаційні дневники, але як-раз сі їх безнастанні напасти пока-

зують, що они не мають спокою, поки ще є сторонництво давних руских народовців скуплене около п. Барвіньського, яке не зрєкло ся засад і традицій народовецьких для придбаня собі ласки москвофілів.

Що такі заходи відокремленя п. Барвіньського були і є, вказує статя «Галичанина» на передодні відкритя ради державної, в якій він дораджує чотиром консолідаційним послам утворити окремих клуб, а до него переманити тих послів з групи Барвіньського, котрі «там» тяготять ся. Сю раду взяв собі добре до серця Романчук, вправний вже в такій роботі поза плечима других, як се і «Галичанин» сконстатував підчас акції виборчої (лист до Коса, щоби робив консолідацію в Калушині поза плечима «Народного Комітету»), запросив передовсім буковинських послів Василька і Пігуляка на нараду в четвер вечер. Однак чимало зачудував ся, коли буковинсько-рускі послі висловили думку, що найуспішнійше було-б, коли би всі рускі послі утворили один клуб. Всякі викрути Романчука, які вже стали стереотипними в консолідаційних і радикальних дневниках, це помогли нічого, бо п. Пігуляк, що ліпше знає Галичину, як Романчук Буковину, зовсім рішучо висловив, що все те, що Русини в Галичині досягнули в останних 10 роках, треба приписати головню заходам Барвіньського, котрий так само пильно дбав про справи буковинських Русинів і їх змаганя підпирав, коли тимчасом Романчук прямо відказав помочи Буковинцям (коли ще був головою руского клубу в радї державній 1891—93). Найзавзятійше проти п. Барвіньського виступав Король, впевняючи, що Барвіньский нічого не зробив для руского народу. Певно, що ті придбаня, які досягнуть Русини заходами п. Барвіньського, не

мають вартости для Короля і его кліки-алеж рускі народовці ще так низько не упали, щоби собі випрошувати патенти на Русинів від паломника Петербурского Благотворительного Общества. Але вже й се сумно, що справи дійшли до того заходом опозиційних бувших народовців (тепер націоналдемократів), що такі паломники себе уважають ареною рускости і руского патріотизму.

Розуміє ся, що супроти такого остракізму буковинські послі мусіли заняти відпорне становище і консолідаціям не повело ся їх переманити до себе, так само, як не повело ся їм і з польськими людовцями.

Тимчасом Барвіньский і его товариші відбули окрему парадю і утворили «Руско-народний Клуб». (Др. Довжанський згодив ся на всі точки народовецької програми і також вступив до Руско-народного Клубу) і прилучили ся до «Славянського Центра», до якого вийшла більшість Словенців і двох моравських Чехів. З'єдиненє се поки-що провізоричне і до него імовірно приступлять також Хорвати.

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

В проєктах тих а властиво в операті д-ра Черкавського, на яким основано сі проєкти, находить ся уступ, в котрім Черкавский статистичними даними намагає ся збити виводи Гол. Рус. Ради про виключно руский характер східної Галичини, і на тій підставі виводить, що статистичні дані, а ще в висшій ступні суспільні відносини вимагають конечно відступленя від первісної правительственной програми з 1849 р., після якої руский язык мав би з часом на місц

Осип Маковей.

Казка для дітей.

Колись то надходить до мене мій свояк, девятилітній хлопчина, на пораду. Приносить із собою дїточу газету і питає ся:

— Вуйку, чи то може бути, щоби кишка з'їла свиню, а свиня їхала на коні?

— Деж ти таке вичитав?! — дивую ся.

— А от у сій казці.

Дивлю ся; казка зве ся: «Кішка і Пацюк». Ага! розумію... Ну, прочитай перше, синку.

Кішка і Пацюк.

У глузу ніч свідла Кішка на припоні
І ні чичирк!

Пильнує м'яса — аж тут зирк:

Пацюк являєть ся на коні(?),

Стає на лаби й каже: «Кішко краса!

Навіть ти пантруєш цього м'яса?

Не красче-б нам з тобою поділить ся,
Нїж так дарма на ласощі дивить ся?»

А Кішка так йому одмовила: «Пацюче!

І я не їм, хоч як дивити ся болюче!

І я шматок покоштувала-б ласо,

Та годі-ж бо, бо не мое це м'ясо».

І пика в Пацюка із стиду счервонїла,
А Кішка хап його — і з'їла.

А. Солоденький.

— Добре, синку, — кажу. — А тепер розповідж мені своїми словами, що сказано у сій казці. Можеш дивити ся у книжку.

Хлопчина подумав хвилину і почав:

— Була дурна ніч, а кишка сидїла привязана і не цвїрінькала. Пильнувала м'яса, аж ту приїждить свиня на коні і каже: «З'їджмо троха, по що ми будемо дивити ся?» А кишка каже до свині: «Не можна, і я би з'їла шматку, але м'ясо не мое». І свиня потім завстидала ся, а кишка хап її і з'їла... Вуйку, я того не розумію. Чи кишка цвїрінькає і шматку їсть! Адже кишка писка не має.

— Та не має, — кажу.

— Ну, а свиню на коні ти бачив коли?

— Ні.

— Щож воно значить? — дибує ся хлопцець.

— То значить, синку, так: За границею нашого краю, в Росії, живуть такі самі Русини, як ми, тільки вони децо називають інакше, як ми. Кішка значить у них: кіт, пацюк — щур, кон — сцена, як у театрі (по що поет всадив сюди кон?), шматок значить кусень чого-небудь, а не кусень полотна, глуший значить темний. Отже, по нашому оповівши сю казку, вийшло би та-

ке: Кіт сидів собі тихо і пильнував м'яса, а щур прийшов і хотїв намовити кота, з'їсти разом се м'ясо. Кіт не пристав на се, тільки поганьбив щура і з'їв його. Розумієш?

— Розумію. Але чого-ж вони так для нас пишуть?

— Гм... подумав я собі. — Про те варто би справді спитати ся редактора газетки і самого поета Солоденького, чого вони друкують такі казки для галицьких дітей. Адже діти мусять робити цілу «препарацію» до такої казки, зі словарем у руках! Ну, а що вийшло би, як би так знову галицький поет написав українським дітям казку про те, що з пацюків роблять у Галичині кишки, що кишку з начинкою їдять, а пацюків таки нарочно годують у хлівках на те, щоб їх потім також з'їсти? Що погадала би собі українська дитина про нас? Що ми їмо котів і щурів!...

О, рідна мово!

1894.

Зуб мамута.

Мій приятель дарував мені на пам'ятку черенний зуб мамута, найдений дець там над Прутом.

— Ним добре притискати папери — сказав мені притім — і, головна річ, оригінально: за-

німецького стати викладовим у східно-галицьких гімназіях. «Неможливість (сеї програми), пише Черкавський в своїм урядовім операті, признало не раз навіть правительство, іменню при кождім на ново починанім або заповіданім управильненню відносим викладового языка в гімназіях. Так мала ся річ в р. 1848/9, в р. 1856, на останку так також стало ся мовчки по оповіщенню найвишного відручного письма з 9. грудня 1854 і по знесенню примусу до науки руского языка в східно-галицьких гімназіях (в р. 1856). З того часу у відносинах не наступила суцна зміна. Інтерес для розвитку руского языка і рускої народности оживив ся виправді між руским духовенством більше як давнійше і більше також як давнійше чути руский язык, особливо в кермуючих кругах сего духовенства. Однак на прям, який руска література головно від тепер обрала, не надавав ся до того, щоби менше або більше для всіх населенців зрозуміла мова розвинула ся, усвершила ся і стала середником присвоюваня висших розумінь. Навпаки зійшов він в розвитку на жаль на манівці, позаяк приймаючи вислови форми і звороти в часті з церковно-славянського в часті з російского языка змінив ся в наріччє, зближене до сего останнього языка, для Русина трудно зрозуміле а для німецького поселенця вже зовсім незрозуміле. Не є се зовсім порадно, щоби заведенем такого языка викладового урядово дано поклик до обрусенія краю з підмогою публичного вихованя. Тим менше відповіло би се інтенціям найвишного відручного письма з 9. грудня 1854, після якого серед всяких обставин в гімназіях має бути викладовим язык, ученикам так знаний і приступний, щоби в нїм могли побирати науку з повним успіхом. Сих прикмет не має руский язык письменний в теперішній формі так само, як неможливим був людовий язык в стані дитинства яко середник «основного образования» по мисли найвишного відручного письма з 9. грудня 1854. Наколиб однак супроти рускої молодіжи не дало ся се виправдати, щоби заведенем так неприродного, ані в історично витворюваних обставинах суспільного житя в краю, ані розвитковим протягом руского языка не виправданого стану річи, її відповідне образование мало бути наражене, то супроти не-рускої, а з рускою в так значній часті змішаної молодіжи було би се способом справді твердим, наколиб мала бути приневолена до науки так мало для висшої цілі приспособленого языка викладового, скоро польський язык в устах кожного образованого населенця Галичини без огляду на те, до якої народности належить, відповідає всім услівам, в найвишнім письмі відручнім що-до языка викладового піднесенім. Намість того повинно бути наміром розумної адміністрації державної, видати відповідні розпорядки, щоби поступенний розвиток руского языка уможливлено, а тим самим підготовлено, щоби приняв ся в ширших кругах, дальше щоби промоцено поступенне суспільне подвигненє верстви, в якій

устах доси жив сей язык. На разі сему языкови належало би запевнити таке становище, яке єму належить ся задля єго звязи з обрядовими і иншими відносинами».

(Далі буде).

3 країни нужди і здирства.

3 Косівського.

(Далі).

3) Громада Устеріки вибирає з початком с. р. в присутности комісара староства п. Швейковського як найлегальніше громадску раду, а коли не внесено протесту, нововибрані радні зичать грошей, несуть їх до ц.к. старости в Косові і просять о виделегованє ц.к. комісара до переведеня вибору громадської зверхности. Комісар знову п. Швейковский переводить вибір зверхности громадської легально, а коли та приходить до приреченя в ц.к. старостві, довідуєсь, що не можна, «бо є рекурс». Який і на якій правній підставі? того і найбільший крутар з Косівщини доказати не в силі. — Через «рекурс» не урядує й доси нововибрана рада. «Старий» вїйт Іван Дриботек, почувши, що будуть «раховати», подякував за вїйтівство і від него відобрав «орділ» і печетку. Яків Джурек, котрий на кождім *urzędowim* рішміє підписуєсь яко *wójt*. Щоби-ж нових радних покарати і до послуху зглядом неправно урядуючого *wójta* склонити, виставляє *Postenkommandant* ц.к. жандармерії в Устеріках завізване, щоби 8 мешканців Устерік а то: Гриць Шварговський, Петро Недоходюк, Стефан Недоходюк, Семен Мельничук, Дмитро Мельничук, Дмитро Мельничук с. Юрія, Мих. Шварговський і Юрій Дриботек, котрі у вільних від газдівства хвилях займають ся ткацтвом, щоби «яко дух» ставились 9/11 1900 р. в Косові перед п. комісарем Лопушанським, бо інакше жандарми їх відставлять. Гуцули сараки наполохались і не вважаючи на урочистє *сьвято* (8/11) *мусіли іти до Косова — на розказ жандарма!* Що ту ходило виразно о вимушенє послуху для *wójta* Якова Джурєка, доводить то, що жандарм не завізвав до Косова других, котрі займають ся рівнож ткацтвом у вільних хвилях як: Дмитра Савіцького (зятя вїйта), Петра Савіцького, поліціяний вїйта, Івана Дриботєка, був вїйта, — бо то стóронники вїйта. — В Косові мав п. Лопушанський ц.к. комісар «почестувати» тих гуцулів з гуком-фуком: «ви бунтівники! я вас тепер научу! ви бунтували ся против вїйта, шандарів тай староства! Вїйта вашого не слухаєте, ткацтвом від давна займаєтесь без дозволу! Засуджую кожного з вас на кару по 25 зр. і по 5 дїб арешту за то, щосьєте ткацтво робили без концесії і ще ся бунтуєте!» Крик і грьозьба поскутковала, бо люде стали спрощуватись і запевнювати, що не є і не будуть бунтівниками, а один з загрожених Семен Мельничук розболївсь на місци і до сего дня хорує. «А комісар подобрів», кажуть гуцули, і каже

до них: «я буду ту 6 літ комісарем і декрет на вас сховаю до столика, як лише будете слухати вїйта і шандарів». Бідні ті рускі потульні мужики!

До чого може довести піддержуванє ц.к. староством такого вїйта, доведу другим случаем. Анна Недоходюк забажала на сирітський ґрунт, доси неподілений, випустити коршмаря, а що боялась опору зі сторони інтересованої родини, то порозумівалась з вїйтом, котрий, аби показати «що то я значу», запросив о асистенцію в старостві. Староство, не розбираючи річ і ціль, дає асистенцію. Анна Недоходюк, а зглядно підставлений жид, купила покванно хату готову і нічу переносить на сирітський ґрунт. Коли родина побачила рано хату на своїм ґрунті — в лемент, але нічого не пічнеш, бо є жандарм — а вїйт грозить револьвером. Та грьозьба мала свої наслідки зараз на місци, бо Анна Круцик, спадкоємниця, дістала епілєпсию, котрої передтим не мала ніколи — наполохавшись револьвера вїйта. Хотя родина тої Анни Недоходюк мала цілком чемно поводитись, то рівно сегодня має акт обжалованя за *orót władzy i przeszkođę w urzędowaniu*. Хотя се не потягне може за собою кары, то бідні покривджені будуть вже тим покарані, що «виходет си терміяма, платити муть адвокатам» — але вїйт осягне своє, «бо будуть мене бояти ся». Троха більше уваги на добро громади а не вїйта, а не дійшло би до сего. — Коли громадяне радились в старостві, що они мають робити, щоби нова рада прийшла до урядованя, *подано їм таку цинїчну раду, щоби «со 14 dni podawali urgens do starostwa»* — і сараки гуцули пристали на се, але з тих ургєнсів така користь, «як з тогїдного свїту». Тож і не чудуєсь ту вже ніхто перехвалкам вїйта Якова Джурєка «що аа гроші» (то вже троха за погано виражаєсь вїйт о старостві) «буду вїйтувати, доки ми си схоче». Приватно зачувати, що рекурс відкинений і справа находитись має в старостві косівським, але не покінчить ся доти, доки не переведуть ся вибори до ради державної! А може ще і до сойму? — бо що то вже у нас не можливе.

Згадати треба ще і за другу «долю» громади Устеріки. Я підносив ту справу уже по кільки разів, *последний раз устно перед п. Б. Барановским, инспектором краевим*, але при наших порядках треба все пригадуватись — Громада Устеріки збудувала, як на таку малу громаду, порядну школу, а що не було де ц.к. жандармерії помістити, то за згодою висших шкільних властей нанято шкільний будинок для жандармерії! Бідні громадяне, жадні науки, наняли собі учителя і той мусить учити дїтей по гуцульских *сказах*. Замість признаня визнає той учитель ще прикростий, бо п. комісар Лопушанський відхвалюєсь єго «мітлами з села вимести». Колиб сей учитель був наручний порядкам Косівщини, сего не було-б.

Тепер уже фактично не знаю, до кого за справою тої школи удаватись, бо, як видно, і у

місць звичайних мармурових притискачів — зуб, що має з десять тисяч літ або і більше. Се навіть не без поезії...

Приятель говорив правду: зуб мамута здав ся і мені поетичним і я зараз мармуровий притискач сховав у шафу, а зубом притиснув свої рукописи, що лежали в мене на столі. Новий притискач був не такий вигідний, як справді незвичайний і не без такого чару, який має всяка старина.

Цілий тиждень я дивив ся на нього по кілька годин на день. Правда, я мав притім і иньшу роботу: сидїв за столом і писав, але що простягнув руку, аби замачати перо в чорнилї, то все кинув оком на свій новий притискач. Нераз і покидав я на хвилю писати, брав зуб у руки і оглядав його. Чудний зуб — нічого казати... І коли я так на нього дивив ся, мені приходили ріжні-ріжні думки, звичайно сумовиті.

В неділю я не мав пильної роботи, ходив по лісі, лежав у холодку та думки думав, і вернув ся вечером до дому в настрою, дуже пригожим до писаня поезий. Сїв за столом і кинув оком на зуб мамута. Він лежав на моїй недокінченій повісті. Дивне порівнанє прийшло мені нараз до голови: зуб мамута лежав на моїй повісті, мов памятник на могилі мерця. Се порів-

нанє мене дуже зворушило, за ним явили ся цілі стада думок і я зараз почав писати поезию:

Лежить у мене на столі
в печері найдений в землі
над водами старого Прута
великий зуб мамута.

Лежав він десять тисяч літ —
змінила ся земля і сьвіт,
а він остав ся цілий, нестїлий,
пожовклий, скаменїлий.

Тепер він починає дрібні,
мої рукописи марні,
притис, приляг, як велит сильний,
мов камінь намогильний. — —

Нї, се не буде добре! Тут форма поезії не відповідна до думки, яку хочу виповісти, до могильного настрою, який хочу навіяти на читача. Може так буде лучше, більше поважно і таємничо:

Зуб мамута,
стара пожовкла памятка забута,
дрібний атом в історії всесьвітній,
лежить на моїй праці довголітній.

Зуб мамута,
добутий з рїняків старого Прута,
дрібний останок велита старого,
німий апостол суму гробового.

він могучий:

у допотопний темний бір дрімучий
на силу тягне думку сумовиту —
в минувшість темну, мріями сповиту...

Ах, Боже! і так не добре! Що з того, що сей «апостол суму гробового», котрим мамут гриз траву, на силу тягне мою думку в минувшість, мріями сповиту, коли я ніяк не можу вбрати його у поетичну форму? Зуб мамута... стара памятка по старім велитї... зі старого Прута... дрібний атом і німий апостол... з темного бору, з темної минувшости... ов, за богато поезії! Проклятий зуб мамута! Я знаю, що хотїв би виповісти у своїй поезії; у першій формі мені досить гладко складає ся моя думка:

І зуба зуб часу не згриз
мої папери він притис,
приляг думки мої і труди,
мов та могила груди.

Що дня на нього я дивлюсь,
у вічність глянути боюсь:
там всяка твар забута,
як зуб важкий мамута...

(Далі буде).

інспектора кравчого нема помочи, а ту люде жадні науки! Громадяне Устерік толкують собі необсажене школи тим, що «умисне так робе, щоби паничі (жандарми) розгуркали школу і щоби по кількох лігах можна було розвісити по кілька гроші на репарацію школи». А треба знати, що, коли рада шк. окр. запиталась, що сталося з грошми за винаєм школи (тепер уже 1000 зр.), «стара» рада громадска в Устеріках відповіла — не заікнувшись, що ужито всі гроші на репарацію школи, новозбудованої перед 4 роками!

(Далі буде).

Концерт тов. „Зорі“ в пам'ять Шевченка.

В великій салі «Народного Дому» у Львові відбув ся вчора концерт товариства руских ремісників «Зоря», устроений в пам'ять сороклітних роковин смерті великого кобзаря України, Тараса Шевченка. Саля битком повна, раз тому, що се концерт симпатичного для Русинів товариства, друге тому, що на естраді має повитись руский соловій-співак, п. Ол. Мишуга. Крім інтелігенції народовців, що явились майже в комплеті, на салі бачимо множество нових лиць. Се родини членів тов. «Зоря», се цвіт руских робітників. Галерії переповнені гімназьяльною молодіжню. Настрій поважний і торжественний.

Концерт розпочинає повна оркестра 80. полку увертюрою Россійного до опери «Вільгельм Тель» і збирає за артистичну гру рясні оплески. За сим йде вступне слово члена «Зорі», п. Онуфрія Пацака. В поетичній річі величає бесідник Тараса Шевченка, переносячи слухачів над беріг Дніпра, на Тарасову могилу. В ній велить шукати одушевлення до борби за народні права і волю. Бесіду, виголошену з одушевленням, прийнято сердечними оплесками. Львівський клуб цитристів велить своїм членам відограти складну вязанку пісень на цитру, композиції о. Омеляна Зарицького, і Робавді-я «Alla stella confidente» (на чотири цитри). Публіка не щадить оплесків. Мужеский хор «Зорі» відспівує удачно «До рускої пісні» Матюка, почім виступає п. Мишуга зі своїм співом. Знаменитого артиста витає публіка довготривалими оплесками. Артист співає Матюка «Цвітка дрібная» з таким жаром і теплом, що чарує публіку. Оплески лунають по салі, а голова тов. «Зоря», вельми заслужений п. Нагірний вручає п. Мишугі лавровий вінець, з візитовими картками всіх членів «Зорі» на листках і з синьо-жовтими лентами з написю «Рускі ремісники — рускому Соловієви». Зворушений овацією, додає п. Мишуга Вахлянина «Помаріла наша доля», а коли ентузіазм публіки сягає до зеніту, співає ще Монюшка «Козака». Та кого-б не порушив і не вчарував спів нашого найбільшого артиста, п. Мишуга!

Дальше продукує ся мішаний хор тов. «Зоря». Двадцять пань і панночок, одітих в гарні, народні строї і близько сорок муштин — се хор тов. «Зоря». Управляє сим хором урядник «Дністра», п. Чума, що всі свої вільні хвили з повним пожертвованем посвячає організації хору «Зорі» і доводить справді до знаменитих вислідів. Хор відспівав Кумановського «Вязанку народних пісень» і Топольницького «Хустину». В посліднім квартеті відспіванім при акомпаніменті військової оркестри, обняли сольові місця панна Огородниківна і п. Остап Людкевич і вивязали ся зі своїх роль зваменито, а складности в артистичнім виконаню хорів міг би позавидувати перший львівський, концертний хор.

Пані Олена Луцикова віддеклямувала зі справжнім артизмом дві Шевченкові думи. Модуляція голосу, удачне зрозумінє Шевченкових творів, глибоке чутє велять нам в п. Луциковій бачити одну з найліпших наших декляматорок.

Панну Огородниківну, ученицю сольової школи п. Висоцкого, пізнали ми ще в окремих точках. Она відспівала Гавічачка «До пісні» і Лисенка: «Ой одна я, одна». Голос звучний, повний, особливо в висших позиціях. Трема може не дала розвинути ся ему в цілій повні, мимо сего ми вічуємо молодій співачці гарну артистичну будучність. Може найкрасшою похвалою для співачки буде, сли додамо, що при знаменитім співі п. Мишуги, голос п. Ог... загально подобав ся.

Милою появою був лірник (п. Чайківский), попереджений численною діворою, що при акомпаніменті ліри відспівав думи про Нечая і Чалого.

Військова оркестра відограла ще чудового козачка, композиції Щуровского, вийнятого з опери «Богдан Хмельницький». На закінченє відспівала публіка при акомпаніменті оркестри: «Ще не вмерла Україна!»

Спитають отже читателі: «Не вжеж справді всі точки програми заслугують на похвали в superlativ-ax?» Так! — відповімо без пересади. Вражінє з цілого концерту було ще тим красше, що ми пізнали, яку силу репрезентують наші ремісники, як росте в них почутє народне, любов для свого і пошанованє для того чоловіка, що віддав для своєї України всі свої сили і житє.

НОВИНИ.

— **Календар.** Ві в торник: гр.-кат. Клементія; рим.-кат. Аґати. — В середу: гр.-кат. Ксенії; рим.-кат. Дороти.

— **Wiener Tagblatt** подає причину, длячого польські людовці не зложили з нашими опозиційними Русинами одного клубу. Він доносить, що польські людовці рішучо відклонили сю гадку п. Романчука, бо не могли помиритись з тим, щоби разом з ними засідав в однім клубі москвофіл Король. Сим доказали польські людовці, що цінять національні ідеали. Ну а п. Романчук?... Богдан Андрієвич навчив его ще в покійнім «Слові» не числити ся з такими дрібницями.

— **Засіданє виділу Руского Товариства педагогічного** відбудєсь в суботу дня 9. лютого 1901. о годині 6. вечером де звичайно.

— **3 Перемишля.** Для 14. н. ст. лютого с. р. відбудуть ся загальні збори товариства «Народний Дім» в Перемишлі в комнатах Рускої Бесіди о 7. год. вечером з слідующею програмою: 1) Справозданє заряду з рахунків і біліясу за адміністраційний 1900 рік. 2) Справозданє комісії ревізійної і єї внесенє на уділенє зарядови абсолюторії. 3) Вибір 2 членів Ради надзираючої і 1 заступника. 4) Внесенє і інтереляції. — Пригадає ся Вп. членам, що рішаючий голос має член, котрий зложив повний уділ перед 1. липня 1900. р.

— **На дохід будови «Руского Народного Дому в Борщеві»** відбудуть ся в неділю 10. лютого в салі «Сокола» і комнатах касинових в Борщеві *вечерниці з танцями.* Початок о 9. годині. Стрій: для пань візитовий або народний, для панів балевий. Вступ: від особи 2 кор., для родини з 4 осіб 6 кор. Добровільні жертви приймає ся з подякою.

— **Отворенє парламенту,** яке відбудє ся торжественно нині о год. 12. в цісарскім Бургі, зацікавило дуже тим, що «чеський лев» пос. Кльофач заповів своє libetum veto в чеській справі навіть перед обличчєм монарха. З сеї причини піднесено проєкт, щоби цісар не відчитував престольної промови, але президент міністрів др. Кербер. Натомість Sonn und Montags Ztg. доносить, що колиб мимо річового змісту престольної бесіди, мав збути ся якийсь протест, то на сей случай заряджено як найострійші ередства, щоби здавити его зараз в почині. «Посольска нетикальність», — каже сей дєвник — тратить свою силу в Бургі, а радше ніколи єї там не мала. Прагска Politik доносить, що молодоческі послі будуть тримати ся осторонь від самоубійчого радикалізма пос. Кльофача і товаришів.

— **Проворний злодій.** До робітні шлюсаря Бахштїца, при ул. Шайнохи у Львові, закрав ся якийсь злодій і украв лише всі вітрихи і два долота. З того видно, що злодій лише починає своє ремесло і заосмотрив ся вперед в витрихи і долота.

— **Ворожит перед судом.** В Новім Санчи відбула ся оноді судово розправа против ворожбита Петра Хованського з Устя руского, за ошуканьство. Бернард і Анна Ліхонь, селяне з Городка коло Грибова, подружили свою дочку Юстину з Іваном Олексевичом. По році супружеского житя Юстина занедужала на нервовий розстрій і замешкала при родичах. Старий Ліхонь возив дочку до знахорів на Угорщині, тягав ся по ріжних містах Галичини, але ніде не міг найти поради на недугу дочки. Вкінці найшов ся лікар в особі ворожбита Петра Хованського. Він оглянув долоні і лице Юстини і заявив, що єї вилічить, але се буде богато коштувати. На сам початок зажадав 50 К, потім 5 К на ліки, одну корону на бідних і 5 ліктів полотна, яке мав спалити о півночі, а вкінці дістав ще хустку, аби єї кинути на улици на краю села. Хто найде хустку, до того причепить ся недуга Юстини, а она ввздоровіє. Коли Хованський почав лічити Юстину, зажадав ще 20 К винагороду для себе і кільканайцять корон на

ліки. Хованський купав, поїв і підкурював Юстину ріжним зілем через кілька днів, а вкінці вимантив ще грохи гроший у Ліхоня і більше не показав ся. Ліхонь доніс про се жандармерії, а та віцшукала ворожбита і увязнила. Підчас судової розправи вийшли на яву ще иньші ошуканьства Хованського і трибунал засудив его на рік вязниці з постом що тижня і на заплаченє відшкодованя. Засуджений прийав вирок.

— **Напад.** Дня 29. січня с. р. оженив ся паробок з Мервич, жовківского повіта, Тома Шелюг, з дівчиною в сусіднім селі Шшемівулках, прилученім до лат. парохії в Куликові. Коли вечером того дня молоді з весільною дружиною вертали спокійно кіньми з Шшемівулк до Мервич, заступила їм дорогу товпа шшемівулських паробків і домагались 1 зр. на почастунок; а коли весільна дружина відмовила їм того окупу, паробки кинули ся на дружину з колами і розпочали біятику. Молоду і дружку ранено тяжко в голову, коня покалічено, а одного мервицького гаду Івана Семкова почастовано так сильно колом в голову, що розбито ему череп і він в страшних муках вскорі закінчив житє.

— **Невинно покараний.** Населенє цілої Манітоби а навіть і цілої Канади було лихе і обуренє на галицьких поселенців коли то в 1899 році о-брабовано і вимордувано цілу родину руского поселенця в Stuartburn, Man. Підозрілих о сей злочин двох Русинів (родом з Буковини) за-раз таки того року засуджено на смерт' і 27. мая повішено в Вінніпегу. Тепер доперва по двох літах переконують ся, що одного з них, 25-літнього чоловіка невинно повішено, бо він не брав ніякої участи в тім злочині.

— **Баль служби.** В Кракові відбув ся оноді баль служби. Над ранком посперечали ся якісь льокаї і счинили на салі біятику. Аж 25 поліціантів треба було, аби зробити порядок на салі.

— **3 житя королеви Вікторії.** Як звісно, супружеске житє королеви Вікторії з кн. Альбертом було дуже щасливе. Обов любили ся сердечно, але часом хмарка суперечки перетягнула по їх небозводі. Одного разу по малій суперечці кн. Альберт замкнув ся в своїй комнаті і ждав, що зробить его жена королева. Вікторія довго ходила по своїй комнаті, ждала одну годину, другу, але кн. Альберт не приходив єї перепрапати. Вкінці постановила перша довести до супружеского миру і пішла до апартаментів мужа. Запукала несміло до дверій раз, другий, але ніхто не відзивав ся. То єї розгнівало і почала бити кулаками в двері. «Хто там» — загремів сердитий голос зі середини. «То я королева» — відозвала ся строго Вікторія. «Неправда, королева не вивалює насильно чужі двері; коли колева хоче кого видіти, взиває его до себе на аудієнцію». Ся відповідь кн. Альберта розоружила королеву. «То я, Альберцю — твоя жена — прошу тя, отвори». — «Як так, то що иньшого». В тій хвили отворили ся двері і щасливі супругу найшли ся в сердечних обіймах.

— **Ошуканьство.** Варшавска «Насейга» доносить, що в Палестині допустив ся якийсь Турок незвичайного ошуканьства. Барон Ротшільд купив в Палестині 100.000 гектарів землі, де мало ся завести жидівські кольонії. Щоби не звернути на се уваги турецького правительства, Ротшільд не записував землі на свою власність, але на якогось Турка. Сей скористав з того і продав цілий обшар землі Банкови оттоманському за пів мільона франків.

— **Повені в Єгипті.** З Каїру доносять, що зливні дощі і бурі поробили в Єгипті величезні шкоди. Зелізниця, яка веде з Александрії на полудне, в богаті місяця попереривана, деякі місцевости над Нїлом вода цілком затопила і забрала доми. Тисячі населеня остали без даху і хліба.

— **Гірше диких.** В Сполучених Державах півн. Америки заснувало ся тайне товариство «Білих шапок», яке взяло собі за ціль, нищити і переслідувати муринів в Америці. Товариство розвинуло так велику діяльність в тім напрямі, що правительство назначило 5.000 долярів нагороди тому, хто таку «Білу шапку» спіймає на горячім учинку.

— **Перейшов батька.** В Монахові, тій найславнійшій і найпершій на світі резиденції не менше славного на весь світ баварского пива, розповідають собі таку подію, яка там приключила ся сими днями в королівскім бровари. Сидячи собі там якийсь панок, звісний в місті адвокат і пиволоб Б., та кличе около півночі кельнерку і каже до неї: Каті, кілька я вам випив? — Ви випили 14 мас (баварска мас має трохи більше як 1 літру), отже належить ся 2 марки 89 феників. Пиволоб усміхнув ся, вдоволений сам з себе, і відзиває ся: А що, правда! Тільки нині тут ще ніхто не випив! — Чому ні, — каже на то кельнерка — осытам в куті, на самім кінці, сидить якийсь, що вже випив 15 мас. — Що-о-о? А, то мушу подивити ся на него; покажіть мені того чоловіка. Адвокат пішов туди і побачив — свого сина! Втіха була велика; батько з сином стали обніматися і аж плакали з радости, і з тої втіхи пішли відтак разом на вино.

— Жертва науки. В Парі, в Бразилії, помер проф. др. Muers, член наукової вищого, яку вислала медична школа в Ліверполю для досвідів над жовтою пропасницею. Зараз по приїзді до Бразилії проф. Muers занедужав на сию пропасницю і вневдовзі розпрощався зі сьм сьвітом.

— Для наших Американців жертвував Вп. Лев Лопатинський 2 примірники «Оркан: Скапаній сьвіт».

— Дрібні вісти. В Дрогобичині ширяться отсі епідемічні недуги: в Дрогобичі, Бориславі і Мразниці п'ятнистий тиф, в Брониці і в Рихвицях черевний тиф. — В фабриці паперу в Живці украдено 12.000 К в паперах і в готівці. — Міністер просьвіти затвердив ухвалу збору професорів, якою призволяє ся д-рови Адамони Солов'єви, яко приватному доцентови положництва і гінекології, викладати на медичнім виділі львівського університета. — Славний російський патолог, В. Пашутін, як доносять телеграфічно, помер вчера в Петербурзі.

— Гумористичний кутик. Поступ. — Гість: А, справді, ви вигодували свою безрогу надзвичайно...

— Мужик: Може позволите кореспонденційну карту з її видом?

Вершок скрутости. — Памятавш шкільного товариша Николку — ему померла жінка.

— Щож він тепер порабляє?

— Він став комінярем, щоби не потребував справляти жалобного убраня.

З теки соколика. Любов закрутить голову, а супружє скрутить...

— Переписка редакції. Ром. Бодр. Прислане видрукуюмо, як лише найде ся місце. О новелі просимо, але вразом і о терпелівстві, бо на разі не можемо переривати теперішніх фейлтонів.

Посмертна оповістка.

— О. Северин Навроцкий, тайний шамбелян Єго Сьвятости Папи Льва XIII, кавалер риц. ордера Франц-Йосифа, декан тернопільський, парох в Шляхтинцях, упокоїв ся дня 2. лютого с. р. по довгій і тяжкій болізни заосмотрений св. Тайнами, в 58. році життя. Похорони відбувають ся нині ві вторник. В. е. п.!

Телеграми.

Відень, 4. лютого. Нивішня престольна бєсїда, яку цїсар виголосить в присутности послів обох палат, має доторкнутись дуже предметово

квєстії народної і язикової, так що не подасть жадної причини до яких-небудь демонстрацій.

Прага, 4. лютого. Вчера відбула ся тут демонстрация на річ посла Кльофача, коли він появил ся на торжєстві в честь Сметани. Окликки і оплески умовкли аж тоді, коли Кльофач відозвав ся з промовою.

Відень, 4. лютого. Нині о 12. год. в полудне цїсар престольною промовою отворив сєсию ради державної. До Бурґу приїхали численні послы до ради державної, члєни палати панів, архикнязі і члєни дипломатії. Престольна промова звучить в скорочєно: Поважані члєни обох палат державної ради! На початку нової сєсї зібрав я панів коло себе і вигаю вас сердєчно. Моє правительство предложить панам безпроводочно ті розпоряджєня, які задля наглости мусїло ся видати на відвїчалність правительства.

Дальше в престольній промові говорить ся про конєчну потребу цїлковитого увільнення адміністрації від впливу внутрішніх відносин, так для добра держави як населєня. Супокійні часи призволять також на змінє регулямінє нарад державної ради, в цїли заповнєня свободи нарад без огранєчення свободи слова і посольських привилєїв.

(Задля спїзненої пори не можемо подати в нинішнім числї дальшого змісту престольної промови).

Градище, 4. лютого. Похорони б. міністра Пражака відбулись вчера при великїм здвигу публики і в присутности найвисших достойників краю та послів сойма і державної ради.

Льондон, 4. лютого. Бюро Райтера доносить з Бомбаю, що там надїшли вісти про кроваву битву під містом Коєт, над перским заливом. Бївранїд оголосив себе королєм Арабїї, зібравши 20.000 вїйска. Шейк міста Коєт відпер єго напад і забрав величєзну добычу.

Льорєнцє Маркєс, 4. лютого. Бюро Райтера доносить, що коло 2000 Бєєрїв під проводом полковника Бальке напало на португїйську територію, щоби, як припускають, відбити Бєєрїв, які там находять ся.

Прєторія, 4. лютого. Сїм англїйських колюмн виконувє тепєр скомбїнований рух задля очищєня краю від Бєєрїв. Колюмни посувають ся в напрямі до Йоганєсбургга, Прєторії і Дєлягоабай і там зїйдуть ся разом.

Вєшинґтон, 4. лютого. На кабинетовій радї обговорював секретар стану Гай положєнє в Китаю і заявив, що китайські повномочники зов-

сїм не дїлають так скоро і енергїчно, як сєго надїяно ся. Внаслідок сєго вийшло кілька непокоячих рїжниць. Американське вїєско в Китаю мусить стати зміцнєним.

Льондон, 4. лютого. «Standard» доносить з Шанґаю, що Паттай Шєнґ заперечив донєсєням, немов би Лігунґчан був тяжко хорим. Натомість дєвєники з Тїєнцїну доносять, що там ходить поголоска про смєрть Лігунґчана і покликанє Яншїкає до Пєкіна.

— Красвий Союз кредитовий у Львові має на складї ось такі друки для руских товариств кредитових: 1) Книгу дєвєників аркуш по 10 сот. 2) Замкнєня місячні 2 аркуши 5 сот. 3) Інвєнтар довжників аркуш по 5 сот. 4) Інвєнтар вкладників аркуш по 5 сот. 5) Інвєнтар удїлів аркуш по 5 сот. 6) Книгу головну аркуш по 10 сот. 7) Книгу ліквідаційну аркуш по 10 сот. 8) Книгу вкладок щадничих аркуш по 10 сот. 9) Книгу удїлів члєньських аркуш по 10 сот. 10) Рєєстр члєнів аркуш по 10 сот. — Купувати і замовляти можна в канцєлярії «Красвого Союза кредитового» у Львові, ринок ч. 10, I. поверх.

COLOSSEUM Ernesta Thorna, у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна. Проґрама від 1. до 16. лютого 1901. При співучасті вїєскової музики 80 п. п. 1. Уєвертура. 2. Jerry i Perry модерністичні карикатуристкки. 3. Victoria Betting жонґлєрка. 4. Графинї Ferruccy лїрична сьпівачка. 5. Les Aleksandros найзнаменитїша трупа акробатєска. (Павза). 6. Орхєстра. 7. Carmen Carrero оперова сьпівачка. 8. Sekuntala зі своїми вужами. 9. Jean Mora et la belle Lola музикальні ексцентриці. (Павза). 10. Орхєстра. 11. Huberto Vincento наслідуватєль черепах. 13. The American Troubadours. — Початок о 8. год. вечєром. Що дня велике предствєлєнє. В недїлю і сьвєята два предствєлєнє. Що пятницї High Life предствєлєнє. Бїлєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвїка у Львові. Colosseum огрїте 12. газowymi печами.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

Table with columns: Поїзд, до Львова, зі Львова, Ніч. Includes arrival and departure times for various routes like Krakow, Berlin, Warsaw, Vienna, and Lviv.

Advertisement for Bank of Hypothecation (Банк Гіпотечного) with text: За певну і добру льокацію поручаємо. 4 1/2% листи гіпотечні, 4% листи гіпотечні коронові, 5% листи гіпотечні преміювані, 4% листи товариства кредитового земського, 4 1/2% листи Банку красєвого, 5% облігації Банку красєвого, 4% позичку красєву, 4% облігації пропінацийні і всїлякі ренти державні. Тї папєри продаємо і купуємо по найточнїйшїм курсї деннім. КОНТОРА ВИМІНИ, ц. к. упр. гал. акц. БАНКУ Гіпотечного.